

Raadsvoorstel

Zaaknummer 1688718

Onderwerp:

Septembercirculaire 2025, effecten voor de begroting 2026-2029

Vergaderdatum raad: 6 november 2025 (begrotingsraad)

Geheim: Nee
Steller: Ferrie Koffeman
Portefeuillehouder: Wethouder Van Maanen

Beslispunten

1. De uitkomsten van de septembercirculaire 2025 voor de aangeboden begroting 2026-2029 vast te stellen;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging als eerste wijziging van de begroting 2026-2029 vast te stellen.

Inleiding

Op 16 september 2025 is de septembercirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd. De publicatie vindt plaats op een moment dat er geen gelegenheid meer is om deze integraal in de begroting 2026-2029 te verwerken. De uitkomsten worden daarom via een separaat voorstel aan de raad voorgelegd en via de bijbehorende begrotingswijziging betrokken bij de besluitvorming over de begroting 2026-2029.

Beoogd effect

Met het raadsvoorstel wordt de raad geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen en financiële perspectieven. Door het vaststellen van de wijziging voldoen we aan het criterium van de provincie Utrecht - onze financieel toezichthouder - om de begroting vast te stellen op basis van de septembercirculaire.

Argumenten

1.1 Met dit voorstel worden de actuele inzichten ten aanzien van de effecten van de septembercirculaire voor de begroting 2026-2029 vastgesteld.

Met het voorstel wordt de raad op de hoogte gebracht van de uitkomsten van de septembercirculaire 2025, zodat dit meegenomen kan worden bij de overwegingen en besluitvorming bij de behandeling van de begroting 2026. Via vaststelling van de bijgevoegde eerste wijziging 2026 worden de effecten verwerkt in de begroting 2026-2029.

2.1 De uitkomsten van de septembercirculaire leiden tot wijzigingen van de begroting.

De uitkomsten van de septembercirculaire leiden tot een bijstelling van de uitgaven en inkomsten op de begroting 2026-2029. De raad is het bevoegde orgaan om deze wijziging vast te stellen.

2.2 De financieel toezichthouder vraagt een vastgestelde begrotingswijziging op basis van de septembercirculaire.

Nadat vorig jaar de begroting 2025 is vastgesteld op basis van de septembercirculaire (2024), vraagt de provincie Utrecht om een bestendige gedragslijn ten aanzien van dit uitgangspunt. Daarom moeten ook de resultaten van de septembercirculaire 2025 bij vaststelling van de begroting 2026 door middel van een begrotingswijziging worden vastgesteld en verwerkt.

Risicoparagraaf

1. *Zonder het vaststellen van een begrotingswijziging voldoen we niet aan de criteria die de provinciaal toezichthouder heeft gesteld bij de toetsing van de begroting 2025.*

Dit gaat specifiek over de voorwaarde dat toekomstige begrotingen opgesteld worden op basis van de septembercirculaire, zodat er een zogenaamde bestendige gedragslijn is.

Gevolgen voor mensen met een beperking

Dit besluit heeft geen gevolgen voor mensen met een beperking.

Betrokkenheid pers

Informeren via besluitenlijst.

Financiële paragraaf

In de begroting 2026-2029 zijn de verwachtingen voor deze jaren vanuit de meicirculaire 2025 verwerkt. De septembercirculaire 2025 leidt tot de volgende uitkomsten:

Verwachting uitkering gemeentefonds (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
op basis van de meicirculaire 2025	126.970	125.903	122.470	123.176
op basis van de septembercirculaire 2025	129.540	126.527	122.930	123.573
Voordelige bijstelling uitkering gemeentefonds	2.570	625	459	396

De septembercirculaire leidt tot een positieve bijstelling van de eerdere verwachtingen, zoals opgenomen in de begroting op basis van de meicirculaire 2025. Deze bijstellingen worden grotendeels veroorzaakt door taakmutaties. Na verwerking van deze mutaties blijft er voor ieder begrotingsjaar nog een bedrag over. Dit leidt dus tot – kleine – positieve aanpassingen van de saldo's die in de begroting 2026-2029 zijn gepresenteerd.

Taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen

Taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen zijn toevoegingen (en soms ook onttrekkingen) aan het Gemeentefonds die zijn bedoeld voor de uitvoering van specifieke, vaak nieuwe, taken. De met deze mutaties gemoeide bedragen worden beschikbaar gesteld voor deze doelen, mits voor de uitvoering van deze taken nog niet de middelen in de begroting zijn opgenomen.

De mutaties in de septembercirculaire 2025 die we gaan verwerken in de begroting 2026 betreffen:

Toekenning van taakmutaties	2026	2027	2028	2029
CDOKE-gelden	1.747			
Overheidsbrede dienstverlening	53	53	53	53
Integratieuitkering Participatie	238	213	130	130
Wet Integrale Suicidepreventie	29			
Toezicht gastouderopvang	4	2		
Verhoging impulsbudget sociale infrastructuur	13	13	13	13
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	11	11	9	9
Mutatie stelposten areaal en BCF	89	89	89	89
Totaal	2.184	381	294	294
Restant voordelige bijstelling gemeentefonds	386	244	165	102

De taakmutaties worden verder in deze brief nader toegelicht.

Na verwerking van de septembercirculaire inclusief taakmutaties ontstaat het volgende financiële meerjarenperspectief:

Baten en lasten programma's (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten programma's	222.015	209.809	206.424	208.546
Baten programma's	220.276	213.332	205.712	207.258
Saldo van baten en lasten	-1.739	3.523	-712	-1.288
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	3.701	783	697	557
Saldo	1.962	4.306	-15	-731
Positieve bijstelling algemene uitkering septembercirculaire	2.570	625	459	396
AF: Inzet ten behoeve van taakmutaties	2.184	381	294	294
Saldo na 1e begrotingswijziging verwerking septembercirculaire	2.348	4.550	150	-629

Toelichting op de taakmutaties

CDOKE-gelden

De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de SPUK CDOKE. In 2026 wordt een totaalbedrag van ruim € 666 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Hiervan wordt € 30,5 miljoen in een volgende circulaire verdeeld op basis van een in overleg met de VNG nog vast te stellen verdeelsleutel. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 t/m 2030, maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald.

Overheidsbrede dienstverlening

De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. Via deze decentralisatie-uitkering

worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. Hiervoor is vanaf 2026 een structurele bijdrage van € 15,4 miljoen beschikbaar. Met deze decentralisatie-uitkering kunnen gemeenten, vanuit hun regierol, lokaal bepalen waar en welke vorm van ondersteuning het meest passend is. De verdeling van de middelen over gemeenten is gebaseerd op het aantal inwoners en het aantal lager opgeleiden in gemeenten.

Integratie-uitkering Participatie

De uitkering ten behoeve van de Participatietoekening wordt op basis van loon- en prijsontwikkeling bijgesteld. Dit zetten we in voor de uitvoering van de Participatiewet.

Wet Suïcidepreventie

Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidespreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren.

Toezicht gastouderopvang

De Eerste Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel om de kwaliteit van gastouderopvang beter te waarborgen. De nieuwe kwaliteitseisen gaan gelden vanaf 1 juli 2026 (naast enkele kleinere wijzigingen die ingaan per 1 januari 2026). De wetwijziging leidt tot meerkosten voor toezicht en handhaving op de gastouderopvang. In de Voorjaarsnota 2024 zijn hiervoor financiële middelen gereserveerd. Deze middelen worden nu toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds en kunnen worden aangewend voor het aanpassen van het toezicht en handhaving in voorbereiding op de nieuwe kwaliteitseisen, bijvoorbeeld voor training/scholing van inspecteurs. Ook kunnen de middelen worden ingezet voor structurele uitbreiding van de duur van een inspectie bij een voorziening voor gastouderopvang en bij een gastouderbureau.

Verhoging Impulsbudget sociale infrastructuur

Door de toekenning van de loon- en prijsontwikkeling (LPO) wijzigt de omvang van de decentralisatie-uitkering 'Impulsbudget sociale infrastructuur'. Ook is de verdeling vanaf 2026 bijgewerkt op basis van veranderingen in samenwerkingsverbanden en de nieuwste gegevens voor de verdeelmaatstaf.

Versterking omgevingsveiligheidsdiensten

De VNG, namens de gemeenten, en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) zijn overeengekomen (in het bestuurlijk omgevingsberaad van 24 oktober 2024) dat bepaalde taken van het vervolg op de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) door gemeenten worden uitgevoerd. Het gaat om wettelijke taken op het terrein van de omgevingsveiligheid. Het gaat om een bedrag van € 3,9 miljoen in 2025, € 4,9 miljoen in 2026 en in 2027 en € 3,8 miljoen in 2028.

Mutaties stelposten areaal en BCF

In de begroting hebben we al deels rekening gehouden met effecten zoals stijging van aantallen inwoners, woningen en bedrijven etc. Deze areaalontwikkelingen hebben we deels al opgenomen in de begroting in de vorm van een stelpost. Nu deze worden gerealiseerd verwerken we dit op de stelpost.

Het BTW-Compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Dit plafond muteert jaarlijks. Als de gezamenlijke gemeentelijke declaraties onder dit plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding volgt een uitname. De praktijk wijst uit dat het fonds nooit geheel wordt benut, er vindt derhalve onderuitputting plaats. Deze onderuitputting mogen

we – vooruitlopend op de realisatie – ramen in de begroting. Voor 2026 geldt dat we maximaal de gerealiseerde onderuitputting over 2024 mogen ramen. Dit is voor Vijfheerenlanden € 1 miljoen. De bestaande raming wordt hierop aangepast.

Participatieparagraaf

Niet van toepassing.

Duurzaamheidsparagraaf

Niet van toepassing.

Communicatieparagraaf

Niet van toepassing.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden,

de secretaris,

de burgemeester,

W.J. (Judith) de Jonge

S. (Sjors) Fröhlich

Bijlage

1e Begrotingswijziging 2026

